

KVALITETSDEKLARATION

Inkomster och skatter - Individer

Ämnesområde

Hushållens ekonomi

Statistikområde

Inkomster och inkomstfördelning

Produktkod

HE0110

Referenstid

2020

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	7
2.2.4 Bortfall	7
2.2.5 Bearbetning	8
2.2.6 Modellantaganden	9
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	10
3 Aktualitet och punktlighet	10
3.1 Framställningstid	10
3.2 Frekvens	10
3.3 Punktlighet	10
4 Tillgänglighet och tydlighet	10
4.1 Tillgång till statistiken	10
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	10
4.3 Presentation	11
4.4 Dokumentation	11
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	11
5.1 Jämförbarhet över tid	11
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	12
5.3 Sam användbarhet i övrigt	12
5.4 Numerisk överensstämmelse	12
Allmänna uppgifter	12
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	12
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	12
C Bevarande och gallring	13
D Uppgiftsskyldighet	13
E EU-reglering och internationell rapportering	13
F Historik	13
G Kontaktuppgifter	13
Bilaga 1: Variabler	14
Bilaga 2: Nordiska inkomster	16

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens syfte är att belysa inkomster och skatter på individnivå för olika befolkningsgrupper och hur dessa utvecklas över tid. Statistiken över inkomster och skatter är en viktig förutsättning för planerings- och utredningsarbete inom statliga och kommunala verksamheter.

Inom ramen för inkomst- och skattestatistiken redovisas också *Totalräknad inkomstfördelningsstatistik* (TRIF), som fokuserar på inkomstfördelning (disponibel inkomst) på hushållsnivå. TRIF behandlas i en separat kvalitetsdeklaration, www.scb.se/HE0110.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Regeringskansliet använder bl.a. statistiken för att följa upp regeringens politik. Myndigheter och forskare använder statistiken för att utvärdera politiska reformer riktade mot individer och hushåll. Statistiken är också flitigt använd inom forskning, där inkomsten antingen kan vara huvudföremålet för forskningen eller användas som bakgrundsvariabel i forskning inom andra områden. Hos kommuner används statistiken för att följa upp politiska mål och diverse intresseorganisationer använder statistiken för att följa upp utvecklingen för specifika grupper, till exempel den ekonomiska utvecklingen för pensionärer eller utrikes födda. Även allmänheten och media använder statistiken för att få en översiktlig beskrivning av den ekonomiska utvecklingen för individer.

Statistiken har många olika användare och representeras bland annat av SCB:s användarråd för välfärdsstatistik. I rådet ingår representanter från Finansdepartementet, Socialdepartementet, Socialstyrelsen, Konsumentverket, Folkhälsomyndigheten, Myndigheten för delaktighet, Försäkringskassan, Institutet för social forskning (SOFI) vid Stockholms universitet och Handelshögskolan i Stockholm.

1.2 Statistikens innehåll

Statistikens målstorheter är främst:

- nivån på och utvecklingen av befolkningens inkomster, mätt som sammanräknad förvärvsinkomst samt nettoinkomst,
- nivån på och utvecklingen av skatter för individer.

Referenstid för målstorheterna är inkomstår 2020.

1.2.1 Objekt och population

Centrala intressepopulationer för statistiken är dels alla i Sverige varaktigt bosatta personer, dels i Sverige skattskyldiga personer.

Statistiken utgörs av två målpopulationer. Dels personer som skulle ha varit folkbokförda i Sverige under 2020 om de lagar, förordningar och andra regler som gäller för folkbokföringen hade efterlevts utan fel. Dels fysiska personer

och dödsbon som skulle ha betalat skatt i Sverige om inkomstskattelagen hade efterlevts utan fel.

Intressepopulationen avseende varaktigt bosatta kan i vissa fall inkludera personer som befinner sig i landet utan uppehållsrätt, uppehållstillstånd eller motsvarande. Dessa personer ingår dock inte i målpopulationen då de inte omfattas av folkbokföringen.

Målobjekt i statistiken är fysiska personer som ska vara folkbokförda eller betala skatt i Sverige samt dödsbon. Observationsobjekten utgörs av poster i Registret över totalbefolkningen (RTB) och Inkomst- och taxeringsregistret (IoT), där varje post motsvarar en individ alternativt ett dödsbo. Skillnaden mellan mål- och observationsobjekt är personer som ska vara folkbokförda alternativt betala skatt i Sverige, men som av någon anledning inte är folkbokförda (återfinns inte i RTB) eller inte betalat skatt (återfinns inte i IoT).

1.2.2 Variabler

De register som statistiken bygger på innehåller ett stort antal variabler med detaljerad information avseende enskilda inkomstslag, skatter, skattereduktioner etc. Det är dock endast ett fåtal inkomstslag och skatter som särredovisas i den publicerade statistiken.

Centrala intressevariabler i statistiken är:

Individens sammanräknade förvärsinkomst (summan av inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet).

Nettoinkomst (individens egen disponibla inkomst).

Olika typer av skatter och skattereduktioner.

I intressevariablerna för de olika inkomstslagen ingår sådana inkomster som inte finns med i de administrativa register som statistiken baseras på, exempelvis svarta inkomster och till viss del inkomster från arbete utomlands. Dessa inkomster ingår dock inte i målvariablerna. Målvariablerna härleds från de observationsvariabler som finns i Inkomst- och taxeringsregistret. Ett exempel är målvariabeln nettoinkomst, vilken härleds från observationsvariabler avseende bland annat förvärsinkomst, kapitalinkomst, bidrag och transfereringar samt skatter.

Sedan publiceringen av inkomstår 2020 ingår, för personer folkbokförda i Sverige, löne- och pensionsinkomst från övriga nordiska länder som inte tagits upp till beskattning i Sverige, i den sammanräknade förvärsinkomsten och nettoinkomsten. Se ytterligare information i avsnitten 2.2.3 *Mätning* och 5.1 *Jämförbarhet över tid* samt avsnitt F. *Historik* och Bilaga 2. *Nordiska inkomster*.

Se bilaga 1 för information om målvariabler som redovisas i statistiken.

1.2.3 Statistiska mått

De statistiska mått som används är framför allt totalsummor, medianer, kvoter och gränsvärden. Kvoter redovisas bl.a. i form av medelvärden och andelar. Andra mått som används är deciler respektive Gini-koefficient.

Med deciler avses att individerna delas in i tio lika stora grupper sorterade efter stigande inkomst. Värdet som avgränsar den första tiondelen av

individerna benämns P10, medan värdet som avgränsar de 10 procent med högst inkomster benämns P90 osv.

Gini-koefficienten används för att redovisa ojämnheten i inkomstfördelningen. Koefficienten kan anta ett värde mellan 0 och 1. Ett högt värde visar på större ojämnhet än ett lågt värde.

1.2.4 Redovisningsgrupper

De redovisningsgrupper som förekommer i statistiken är kön, ålder, region, inkomstklasser, födelseland, vistelsetid i Sverige och utbildningsnivå.

Födelseland är i många fall grupperat till världsdelar i redovisningen, men det förekommer även att enskilda länder redovisas i statistiken. Ålder redovisas såväl för enskilda årsklasser som för åldersgrupper.

Region avser nivåerna riket, län, kommun, samt Demografiska statistikområden (DeSO) och Regionala statistikområden (RegSO), vilka gäller från 1 januari 2018 respektive 1 juni 2020 och följer läns- och kommungränserna. RegSO har skapats genom att aggregera DeSO. Ytterligare information om regionala indelningar finns på SCB:s webbplats, <https://www.scb.se/regionalt>.

Statistiken är officiell statistik oavsett vilken redovisningsgrupp som avses.

1.2.5 Referenstider

Referenstidpunkt/period för populationen vilken inkomststatistiken baseras på är dels 31 december 2020, dels kalenderår 2020 (helårsbefolkning). Referensperiod för populationen avseende skattestatistiken är kalenderår 2020.

Referensperiod är inkomstår för inkomster och skatter, det vill säga statistiken avser de inkomster som erhållits och skatter som betalats under ett år. Inkomstår är samma sak som kalenderår. Det senaste inkomståret som redovisas är 2020.

Referenstid för ålder och folkbokföringskommun är den 31 december 2020. Referenstiden för folkbokföringskommun är dock den 1 november under inkomståret i redovisningen av skatter och skattereduktioner. Referenstid för utbildningsnivå är vårterminens slut år 2020.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken framställs med hjälp av Inkomst- och taxeringsregistret (IoT), som i sin tur är baserat på administrativa registerdata från Skatteverket (kontrolluppgifter och taxeringsdata), Försäkringskassan, Centrala studiestödsnämnden, Pensionsmyndigheten, Statens tjänstepensionsverk, Försvarmakten, Socialstyrelsen och Skolverket. Eftersom dessa uppgifter primärt har andra användningsområden är sannolikheten stor att fel upptäcks och justeras i grundkällorna. Statistiken bedöms därför allmänt vara mycket tillförlitlig och ha god täckning avseende olika inkomstslag. Dock saknas uppgifter om inkomster som inte inkluderas i ovan nämnda uppgiftskällor (se avsnitt 2.2.3 *Mätning*).

Eftersom statistiken baseras på uppgifter om hela den folkbokförda och skattskyldiga befolkningen föreligger inga urvalsfel. Ramarna består av befolkningsregister och taxeringsregister, vilket innebär att de täckningsbrister som finns i dessa register också påverkar inkomststatistiken.

En viss undertäckning föreligger i skattningen av centrala målstorheter avseende sammanräknad förvärvsinkomst respektive nettoinkomst. Undertäckningen beror främst på att svarta inkomster saknas i administrativa data från Skatteverket, och berör framför allt arbetsinkomster. I förlängningen påverkar dock förekomsten av svartarbete även utbetalningar från exempelvis socialförsäkringar, då dessa baseras på vita inkomster.

Sammantaget bedöms dock de redovisade statistikvärdena skatta relevanta målstorheter väl.

Osäkerhetsintervall tillämpas inte i redovisningen.

2.2 Osäkerhetskällor

Den största osäkerhetskällan bedöms vara att svarta inkomster saknas i statistiken.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken. Inkomststatistiken är en totalundersökning och omfattar alla folkbokförda och skattskyldiga personer.

2.2.2 Ramtäckning

Målpopulationerna för inkomst- och skattestatistiken avgränsar sig till folkbokförda personer alternativt under året skattskyldiga personer/dödsbon enligt skattelagstiftningen i Sverige. Som ram används RTB och Skatteverkets taxeringsregister.

Personer som borde vara folkbokförda men inte är det orsakar undertäckning i RTB, medan personer som är folkbokförda trots att de inte borde vara det orsakar övertäckning. Täckningsbristerna uppstår främst till följd av brister i rapportering avseende födselar, dödsfall, invandring och utvandring. På regional nivå orsakar brister i rapportering av flyttningar mellan olika regioner i Sverige täckningsproblem.

Personer som ej längre är varaktigt boende i Sverige utgör övertäckning på riksnivå. I en analys avseende övertäckningen under 2015 bedöms övertäckningen på riksnivå vara ungefär 0,2 procent för personer födda i Sverige per den 31 december 2015. För personer födda i Norden antas övertäckningen vara cirka 1,5 procent och för personer från övriga världen beräknas övertäckningen vara närmare 3,0 procent av populationen.

Brister i rapporteringen av födselar och invandring resulterar i undertäckning. Födselar ger upphov till mycket små problem beroende på de snabba rapporteringsrutinerna. För nyfödda uppskattas undertäckningen i observationsregistren vara cirka 0,1 procent av 0-åringarna.

Undertäckning uppstår också i de fall en person invandrar till Sverige och personen enligt gällande regelverk borde folkbokföra sig men avstår från att göra det. Uppskattningar som har gjorts tyder på en undertäckning på ca 10 000 personer eller 0,1 procent av befolkningen den 31 december 2015.

Personer som enligt gällande lagstiftning skulle ha betalat skatt, men som inte gjort det, orsakar undertäckning i taxeringsregistret.

Konsekvenser för statistiken av under- och övertäckning i RTB är dels att personer som finns i landet, och som kan ha inkomster, inte inkluderas i statistiken eftersom de inte är folkbokförda (undertäckning), dels att personer som inte längre bor i Sverige, och som därmed inte har några inkomster i landet, i vissa fall ändå inkluderas i statistiken (övertäckning).

En konsekvens av undertäckningen i taxeringsregistret är att personer som inte är folkbokförda, men som kan ha haft skattepliktiga inkomster, inte inkluderas i statistiken.

För att minska effekten av övertäckning i inkomststatistiken, samt för att erhålla konsistens med den hushållsbaserade inkomststatistiken, exkluderas i de delar som avser helårsbefolkningen personer som är på kommunen skrivna alternativt saknar känd hemvist, samt personer som tillhör ett hushåll med noll (0) kronor i disponibel inkomst under året. I framför allt det senare fallet bedöms sannolikheten vara stor att personen inte längre finns i landet.

Det har inte gjorts några studier av hur statistikens tillförlitlighet påverkas av över- respektive undertäckningen i RTB. Troligtvis är dock effekten av ramtäckningsbrister begränsad på de centrala målstorheterna.

2.2.3 Mätning

Grunddata till statistiken hämtas främst från Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten, men även från andra myndigheter såsom Socialstyrelsen och CSN. Primärt är det respektive myndighet som samlar in och registrerar uppgifterna. Statistikens kvalitet bestäms huvudsakligen av kvaliteten på dessa myndigheters register och administrativa system. Uppgifterna bearbetas och sammanställs i Inkomst- och taxeringsregistret.

Inkomster som inte inkluderas i ovan nämnda grundkällor, exempelvis inkomster från svartjobb och informella transfereringar mellan hushåll, saknas också i statistiken.

Ovanstående mätfel leder till en underskattning av målstorheter kopplade till sammanräknad förvärvsinkomst och nettoinkomst. Sammanräknad förvärvsinkomst påverkas av undertäckning i skattepliktiga förvärvsinkomster (såsom svartjobb), medan nettoinkomsten påverkas av undertäckningen i samtliga inkomstslag.

Inkomstår 2020 har löne- och pensionsinkomst taxerad i övriga nordiska länder inhämtats från Skatteverket och inkluderats i IoT och inkomststatistiken för personer som är folkbokförda i Sverige. Detta har även gjorts retroaktivt för åren 2011–2019. Då dessa inkomster inte beskattas i Sverige ingår de inte i ordinarie leveranser av taxeringsdata från Skatteverket.

Omfattningen av dessa inkomster framgår i bilaga 2.

2.2.4 Bortfall

Statistiken över inkomster och skatter är totalräknad och därför förekommer det inte något objektsbortfall. För vissa objekt saknas dock uppgifter för en del variabler. I vissa fall är det dock svårt att avgöra om ett saknat värde

(exempelvis inkomst) beror på ett partiellt bortfall eller om det är en korrekt uppgift, dvs. att värde ska saknas. I och med att det är svårt att veta om ett saknat värde är en korrekt uppgift eller om det de facto beror på partiellt bortfall, är det svårt att uttala sig om eventuella konsekvenser av detta på statistiken.

En inkomst där det kan förekomma bortfall, både helt och partiellt för kommunerna, är ekonomiskt bistånd. Uppgifterna samlas in från kommunerna av Socialstyrelsen. År 2020 förekommer helt bortfall för Oxelösund, Vellinge, Sundsvall, Norsjö och Eslöv.

Ekonomiskt bistånd ingår i inkomstbegreppet nettoinkomst, där skattningar på kommunnivå är de som främst påverkas av bortfallet. Mer specifikt påverkas skattningarna för de aktuella kommunerna och de grupper som tar del av ekonomiskt bistånd. Det innebär att det blir en systematisk påverkan på statistiken över nettoinkomst i de påverkade kommunerna.

2.2.5 Bearbetning

Statistiken över inkomster och skatter baseras på data som har sin grund i administrativa register. Den ursprungliga databildningen sker hos Skatteverket och andra myndigheter. Varje myndighet gör kontroller, rättelser och andra bearbetningar som passar för deras administrativa syften. När en myndighet levererar data till SCB görs eventuellt ytterligare selektioner och bearbetningar anpassade till SCB:s önskemål.

Osäkerhet på grund av bearbetning kan t.ex. vara beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att sådana fel ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. Brister när det gäller SCB:s bearbetning kan förekomma både i framställningen av Inkomst- och taxeringsregistret, som statistiken baseras på, och i själva statistikframtagningen.

Imputeringar förekommer för personer som har nolltaxerat, men som har kontrolluppgift alternativt arbetsgivardeklaration på individnivå. Modellen för imputeringarna är baserad på gällande beskattningsrätt.

När Inkomst- och taxeringsregistret är skapat görs olika kontroller i form av makrogranskning av totalsummor, medelvärden, min- och maxvärden samt antal personer med värde. Jämförelser görs också med föregående års värden för att kontrollera rimligheten utifrån inkomstarets förändringar i skattelagstiftningen och annat. När material tas fram för publicering sker kontroller av värden för olika redovisningsgrupper, däribland för kommuner. När kontrollerna uppdagar orimligheter på individnivå ändras detta i registren, genom exempelvis imputeringar, men omfattningen av detta är väldigt liten.

För ekonomiskt bistånd korrigeras belopp över 1 miljon kronor, något som berör färre än 10 personer per åtgång.

Inga särskilda studier kring bearbetningsfel har genomförts men inget finns i nuläget som pekar på att det skulle förekomma bearbetningsfel som på något sätt snedvrider statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Simulering av underhållsbidrag

Föräldrar har enligt Föräldrabalken (1949:381) skyldighet att ordna för sitt barns försörjning till dess att barnet fyller 18 år. Går barnet i skolan efter denna tidpunkt är föräldrarna underhållsskyldiga under den tid som skolgång pågår, som längst dock till och med juni det år barnet fyller 20. I de fall föräldrarna till ett barn är särlevande och barnet till största del bor hos en av föräldrarna uppkommer ett behov av transferering mellan föräldrarna. Transfereringen benämns *underhållsbidrag* om den går direkt mellan föräldrarna och *underhållsstöd* om den administreras av Försäkringskassan.

Om den underhållsskyldige föräldern inte betalar något underhåll eller betalar ett belopp lägre än reglerat underhållsstöd, underhållsstöd beviljas. Underhållsstödet betalas ut till den förälder som barnet bor och är folkbokförd hos. För år 2020 gäller följande: 1 573 kronor per månad till och med månaden när barnet fyller 11 år, därefter 1 723 kronor till och med månaden när barnet fyller 15 år och 2 073 kronor efter att barnet har fyllt 15 år.

Uppgift om vilka som mottar samt betalar underhållsstöd, samt storleken på underhållsstödet, finns i IoT. Det finns dock inga administrativa data om underhållsbidrag varför det måste uppskattas på något vis.

Föremål för modellen är särlevande föräldrar till barn under 18 år, alternativt barn över 18 år som fortfarande går i skolan fram till juni det år barnet fyller 20, i de fall de inte erhåller underhållsstöd. I modellen har antagits att barn som har rätt till underhållsbidrag, och inte erhåller underhållsstöd, också får underhållsbidrag.

Modellen utgår från de riktlinjer Försäkringskassan tillhandahåller för beräkning av underhållsbidrag. Enligt dessa beräknas underhållsbidraget genom att barnets behov multipliceras med en kvot av den bidragsskyldige förälderns överskott och båda föräldrarnas överskott. För att hantera barn som bor ungefär lika mycket hos sina föräldrar (växelvis boende), och således inte ska erhålla något underhållsbidrag, är modellen kompletterad med en konstant för andelen icke växelvis boende barn, vilken multipliceras med det framräknade underhållsbidraget. Slutligen tas hänsyn till antalet månader under aktuellt år som barnet har rätt till underhållsbidrag, genom att en kvot av antal underhållsbidragsberättigade månader per år läggs till modellen.

Genom modellsimuleringen skapas nya variabler i IoT avseende betalt respektive mottaget underhållsbidrag. Underhållsbidraget ingår i beräkningarna av disponibel inkomst, transfereringar och familjestöd. Ungefär 485 000 hushåll berörs av simuleringarna och det sammanlagda underhållsbidraget som beräknas med hjälp av modellen uppgår till ca 4 mdkr.

Modellen bedöms förbättra skattningarna av nettoinkomst för främst ensamstående med barn. Vissa av barnen bor växelvis hos både sina föräldrar. I de fall detta förekommer ska inget underhållsbidrag utgå (alternativt ska ett lägre belopp överföras mellan föräldrarna). Växelvis boende kan antingen slumpas ut bland de aktuella hushållen, alternativt tilldelas samtliga aktuella hushåll underhållsbidrag, vilket därefter sänks i relation till hur stor andel av

samtliga barn som bor växelvis. I modellen har det senare alternativet tillämpats. Detta för att undvika slumpmässiga variationer mellan åren.

Sammantaget bedöms simuleringen av underhållsbidrag öka tillförlitligheten i målstorheter kopplade till inkomstbegreppet nettoinkomst.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Den slutliga inkomst- och skattestatistiken offentliggörs i slutet av januari cirka 13 månader efter inkomståret. SCB arbetar med registerproduktion och statistikframställning i cirka 1,5 månad från det att alla grunddata inkommit. Anledningen till den relativt långa tiden mellan referensperiodens slut och publiceringstidpunkt är att slutliga taxeringsdata levereras till SCB först i slutet av året efter inkomståret.

3.2 Frekvens

SCB får tillgång till de olika grunduppgifterna vid olika tidpunkter under året efter referensåret. Statistiksammanställning och publicering sker en gång för varje referensår.

3.3 Punktlighet

Publicering sker i enlighet med gällande publiceringsplan. Aktuella publiceringsplaner finns på SCB:s webbplats.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken sprids i form av statistiknyhet och tabeller på SCB:s webbplats, www.scb.se/HE0110. Statistiken är också inlagd i *Statistikdatabasen* på webbplatsen, där tabelluttag kan göras på riks-, läns- och kommunnivå, samt för viss statistik på RegSO och DeSO.

Statistiken redovisas också i rapporter och artiklar där statistiska resultat presenteras och kommenteras med text, tabeller och diagram. Rapporter och artiklar publiceras på SCB:s webbplats (se länk ovan).

Tabeller på läns-, kommun- och kommundelsnivå kan beställas genom statistikpaketet *INKOPAK*.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

SCB utför på uppdragsbasis specialbearbetningar av undersökningens samtliga årgångar. Efter särskild prövning kan forskare och utredare få tillgång till avidentifierade mikrodata för egna bearbetningar.

Register över hela befolkningens inkomster och skatter finns i årgångsversioner från 1968 fram till idag. För åren 1960–1966 finns dessutom inkomstregister som är baserade på ett urval av befolkningen.

4.3 Presentation

Statistiken redovisas huvudsakligen som färdiga tabeller och i SCB:s statistikdatabas där användare fritt kan göra egna uttag av statistik.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistikregistret och statistiken beskrivs i *Statistikens framställning (StaF)*. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Båda dessa dokumentationer är tillgängliga på www.scb.se/HE0110, under rubriken *Dokumentation*.

Utöver nämnda dokumentationer finns variabeldokumentationer där variabelernas innehåll beskrivs närmare. Dessa kan erhållas vid förfrågan.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Förändringar i skatte-, pensions- och socialförsäkringssystemen har stor påverkan på statistiken. Förändringarna är många och sker löpande varför det inte är möjligt att räkna upp alla här.

Skattereformen 1990/1991 bör nämnas då den väsentligt påverkade jämförbarheten över tid. Reformen innebar en genomgripande förändring av stora delar av det svenska skattesystemet, och medförde därför en försämring av jämförbarheten under åren runt reformen. Reformen innebar en vidareutveckling av de tendenser som gällt sedan tidigare med ökade inslag av särbeskattning, en ökad vikt för indirekta skatter och genom betoningen av olika basbreddningar. Breddningen av skattebasen gällde både kapitalinkomster och inkomster knutna till förvärvsarbete. De uppgifter som registrerats som inkomster efter skattereformen innehåller därför inkomster som tidigare inte har registrerats. Det kan betecknas som att det förekommer en viss undertäckning av inkomsterna för perioden före 1991 eftersom de inte behövde deklarerats innan. Det tidigare centrala inkomstbegreppet sammanräknad inkomst ersattes av summerad förvärvs- och kapitalinkomst. Från år 1991 och framåt är dock jämförbarheten över tid god.

Från och med inkomstår 2011 är löne- och pensionsinkomst taxerad i övriga nordiska länder inkluderad i statistiken avseende sammanräknad förvärvsinkomst och nettoinkomst för personer folkbokförda i Sverige. Detta påverkar jämförbarheten över tid och innebär att viss försiktighet bör iaktas vid tidseriejämförelser runt 2011. Observera även att taxerade inkomster från Norge till stor del saknas år 2011, vilket främst påverkar statistiken och jämförbarheten för regioner nära den norska gränsen.

Påverkan på statistiken blir störst på regional nivå, där de tre kommunerna Årjäng, Strömstad och Eda, vilka samtliga gränsar mot Norge, sticker ut med störst inkomstökningar. Vid gränsen mot Danmark respektive Finland är det Malmö respektive Haparanda som får störst inkomstökningar. Inkomsterna ökar generellt mer för män än för kvinnor, samt för personer födda i något av de övriga nordiska länderna. Det blir även en större procentuell påverkan på inkomsterna för de yngre och äldre åldersgrupperna, samt i de nedre delarna av inkomstfördelningen.

För ytterligare information om de utländska inkomsterna och dess påverkan på statistiken, se [Nordiska inkomster i IoT och inkomststatistiken 2011–2019](#) på SCB:s webbplats.

Utöver ovanstående har inga större förändringar av uppgiftskällor eller metoder för framställning av statistiken skett som på något avgörande sätt påverkar jämförbarheten över tid.

Indelningsändringar för län och kommun försvårar statistikens jämförbarhet över tid på regional nivå. Se SCB:s webbplats för information om när och vilka ändringar som har genomförts, www.scb.se/regionalt.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Uppgifterna i statistiken bygger på samma definitioner och metoder för alla personer, varför jämförbarheten mellan olika grupper är god.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Sammanvändbarheten med andra individbaserade undersökningar påverkas generellt av att olika populationsavgränsningar, referenstider och definitioner i övrigt kan användas. Användare av statistiken bör därför studera detta noga vid jämförelser med andra undersökningar.

SCB publicerar statistik över inkomster och skatter från flera undersökningar men eftersom populationsavgränsningar och variabeldefinitioner kan skilja sig åt påverkas samanvändbarheten dem emellan.

Eftersom Inkomst- och taxeringsregistret innehåller personnummer kan det samarbetas med andra register som också innehåller personnummer, till exempel Registret över totalbefolkningen och Registret över befolkningens utbildning.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Avrundningar vid andelsberäkningar och fastprisberäkningar kan innebära att summan av deltotaler avviker från totalen i vissa fall.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik (SOS), och omfattas av särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

C Bevarande och gallring

En kopia av all statistikredovisning i form av rapporter, böcker och statistiska meddelanden (SM) som getts ut som trycksak eller redovisats som PDF-dokument förvaras hos Kungliga biblioteket och levereras till Riksarkivet.

De slutliga registren som ligger till grund för statistiken över inkomster och skatter gallras inte utan långtidsarkiveras i enlighet med Riksarkivets bevarandebeslut RAMS 2007:64. I nuläget är årgångarna 1968–1996 av Inkomst- och taxeringsregistret långtidsarkiverade. Utöver dessa årgångar är också urvalsbaserade register för åren 1960–1966 långtidsarkiverade.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet till denna statistik föreligger inte.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken är inte EU-reglerad.

F Historik

Individbaserad statistik över inkomster och skatter har tagits fram under lång tid, i olika form och med olika uppgiftskällor. Statistik enligt nuvarande modell och med god jämförbarhet kan sägas ha framställts sedan 1991.

Statistiken avseende sammanräknad förvärvsinkomst och nettoinkomst omfattar, sedan publiceringen av inkomstår 2020, löne- och pensionsinkomst taxerad i övriga nordiska länder för personer folkbokförda i Sverige. I samband med publiceringen av inkomster för 2020 reviderades tidigare publicerad statistik för åren 2011–2019.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån (SCB)
Kontaktinformation	Inkomststatistik
E-post	inkomststat@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)

Bilaga 1: Variabler

I bilagan ges en mer utförlig beskrivning av målvariabler i statistiken än vad som görs i avsnitt 1.2.2 *Variabler*.

Observera att variabler som beskriver svensk beskattning **inte** är berörda av de nordiska inkomster som inhämtats från Skatteverket vid sidan av ordinarie leveranser av taxeringsdata.

Inkomster

Sammanräknad förvärvsinkomst

Sammanräknad förvärvsinkomst består av *inkomst av tjänst* plus *inkomst av näringsverksamhet*.

I inkomst av tjänst ingår förutom lön även inkomst från pension och skattepliktiga ersättningar från socialförsäkringssystemen såsom sjukpenning, föräldrapenning, a-kassa med mera.

Inkomst av näringsverksamhet kommer från yrkesmässigt bedriven näringsverksamhet om inkomsten inte räknas in under inkomstlagen kapital eller tjänst.

I sammanräknad förvärvsinkomst ingår inte skattefria ersättningar såsom t.ex. bostadsbidrag, barnbidrag, ekonomiskt bistånd eller studiemedel. Kapitalinkomster ingår inte heller.

Sedan publiceringen av inkomstår 2020 ingår, för personer folkbokförda i Sverige, löne- och pensionsinkomst från övriga nordiska länder som inte tagits upp till beskattning i Sverige, i sammanräknad förvärvsinkomst. I samband med publiceringen av inkomster för 2020 reviderades tidigare publicerad statistik för åren 2011–2019.

Nettoinkomst

Summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar. Skillnaden mellan nettoinkomst och disponibel inkomst är att den disponibla inkomsten avser *hushållets* inkomst.

Nettoinkomsten visar den *enskilda personens* inkomst, alltså vad den enskilda personen bidrar med till hushållets disponibla inkomst. Uppgifter om hushållens disponibla inkomst redovisas i den totalräknade inkomstfördelningsstatistiken (TRIF).

Sedan publiceringen av inkomstår 2020 ingår, för personer folkbokförda i Sverige, löne- och pensionsinkomst (samt tillhörande skatt) från övriga nordiska länder som inte tagits upp till beskattning i Sverige, i nettoinkomsten. I samband med publiceringen av inkomster för 2020 reviderades tidigare publicerad statistik för åren 2011–2019.

Fastställd förvärvsinkomst

Inkomst av tjänst plus inkomst av näringsverksamhet minus allmänna avdrag.

Beskattningsbar förvärvsinkomst

Fastställd förvärvsinkomst minskat med grundavdrag och sjöinkomstavdrag.

Skatter

Privat pensionssparande (allmänna avdrag)

Med avdrag för pensionssparande avses avdrag för försäkringspremie för pensionsförsäkring eller inbetalt belopp på pensionssparkontot. Vid årsskiftet 2015/2016 ändrades reglerna för avdragsrätten av privat pensionssparande. Det innebär att den som är anställd och har tjänstepension från sin arbetsgivare inte längre kan göra avdrag i deklarationen för privat pensionssparande. Delägare i ett handelsbolag får dock göra avdrag för eget pensionssparande i näringsverksamheten. Avdraget är begränsat till 35 procent av inkomsten i näringsverksamheten. Avdraget får uppgå till högst 10 prisbasbelopp.

Kommunal inkomstskatt

Kommunal inkomstskatt består av både landstingskatt och kommunal inkomstskatt. Den kommunala inkomstskatten beräknas utifrån den beskattningsbara förvärvsinkomsten. Skattesatsen är olika beroende på i vilken kommun personen bor.

Statlig inkomstskatt

Skiktgränsen för statlig inkomstskatt baseras på beskattningsbar förvärvsinkomst. Inkomstår 2020 finns endast en skiktgräns, vilken är på 509 300 kronor. På inkomster över denna gräns betalas statlig inkomstskatt med 20 procent.

Skatt på kapitalinkomster

Ett överskott av kapitalinkomster över 100 kronor beskattas med 30 procent. I undantagsfall kan begränsningsregeln påverka skatteuträkningen.

Fastighetsavgift

Kommunal fastighetsavgift betalas av den som äger bostadsfastighet. Avgiften betalas för fastigheter som vid fastighetstaxeringen betecknas som småhusenhet och hyreshusenhet.

Fastighetsskatt

Statlig fastighetsskatt betalas för obebyggd tomtmark, småhus och bostadshyreshus under uppförande, tomtmark som är bebyggd enbart med bostadsbyggnad som har annan ägare (t.ex. arrendetomter) och tomtmark som är bebyggd enbart med bostadsbyggnad som saknar byggnadsvärde.

Skattereduktioner

Det finns tio typer av skattereduktioner: fastighetsavgift, sjiinkomst, allmän pensionsavgift, arbetsinkomster (jobbskatteavdrag), sjuk- och aktivitetsersättning, fackföreningsavgift, underskott av kapital, husarbete (ROT-arbete och hushållstjänster), gåva och produktion av förnybar el. Summan av skattereduktionerna får inte överstiga summan av kommunal inkomstskatt, statlig inkomstskatt och fastighetsavgift.

Slutlig skatt

I den slutliga skatten ingår statlig och kommunal inkomstskatt på förvärvsinkomster, statlig inkomstskatt på kapitalinkomster, fastighetsavgift, fastighetsskatt, allmän pensionsavgift, egenavgifter, kyrkoavgift samt begravningsavgift, skatter för näringsverksamma och avdrag för skattereduktioner.

Bilaga 2: Nordiska inkomster

Omfattningen av de totala utländska inkomster som inkluderats i IoT varierar över tid. För åren 2011–2014 är täckningen sämre än för senare år. Lägst är makrobeloppet år 2011, då inkomsterna uppgick till 7 miljarder kronor (brutto), medan de uppgick till drygt 25 miljarder 2015. Antal unika poster som uppdaterats i IoT har pendlat runt 100 000, med flest år 2015 (135 000) och färst år 2011 (70 000).

Variationen över tid beror framför allt på brister i data från Norge. Data från Norge kan antas ha bra täckning från år 2015 och framåt. 2012–2014 är beloppet betydligt lägre, och år 2011 saknas i princip inkomster från Norge helt och hållet. Utöver detta saknades skatt för Norge 2011–2014, vilken i stället har simulerats med hjälp av modellberäkningar.

Makrobelopp i IoT från respektive land, löpande priser i mnkr

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Löneinkomst	5 382	12 546	14 381	14 401	22 063	20 300	19 556	18 773	19 731	17 930
Danmark	5 200	5 443	6 290	6 942	7 400	7 542	7 573	8 497	8 678	9 039
Finland	103	109	152	175	152	168	181	193	267	237
Island	12	49	80	94	133	161	220	326	114	81
Norge	66	6 946	7 859	7 190	14 378	12 430	11 583	9 757	10 672	8 573
Pension	1 637	1 659	1 870	2 030	3 248	3 303	3 208	3 488	3 722	4 457
Danmark	741	756	840	983	1 023	1 061	1 083	1 213	1 241	2 255
Finland	871	776	886	884	859	845	795	771	724	48
Island	24	18	6	10	36	50	82	143	67	15
Norge	1	110	138	154	1 330	1 347	1 248	1 361	1 691	2 138
Brutto	7 019	14 205	16 251	16 431	25 311	23 603	22 765	22 261	23 454	22 387
Skatt	1 372	3 052	3 551	3 611	6 057	5 592	5 296	5 140	5 395	4 956
Netto	5 647	11 154	12 700	12 820	19 254	18 011	17 469	17 121	18 059	17 431
Skattekvot (%)	19,5	21,5	21,9	22,0	23,9	23,7	23,3	23,1	23,0	22,1
Antal uppdaterade poster	70 118	96 024	106 229	100 750	135 362	125 303	113 464	105 878	104 703	98 331